

## **MILJØHANDLING OG KLIMATILTAK**

NTL mener det er behov for en mer offensiv satsing på klimatiltak. Statlig politikk og styring av offentlig sektor har en avgjørende betydning for utviklingen av et mer klimavennlig samfunn. Støtteordninger for å utvikle fornybar energi og skape grønne arbeidsplasser er nødvendig. NTL krever tilstrekkelige kutt i klimagassutslipp og en reduksjon av utvinningstempo for olje og gass. Norge må utvikle og støtte internasjonale tiltak som bidrar til en bærekraftig utvikling.

NTL krever tilstrekkelige kutt i klimagassutslipp i Norge og i verden for at vi skal omstille oss til et nullutslippssamfunn og nå togradersmålet, kombinert med mer rettferdig fordeling. Klimapolitikk er et spørsmål om solidaritet, og Norge kan ikke bruke mer enn sin andel av verdens karbonbudsjett. For å få til dette er offentlig sektor sentral. Det er bare gjennom offentlig styring vi kan sikre kutt i klimautslipp samtidig som goder og byrder fordeles rettferdig. Reformen i skatte- og avgiftssystemet må utarbeides med begge disse mål for øye. De overordnede målene i klima- og miljøpolitikken setter grenser for hvor mye det private forbruket kan øke. NTL går derfor inn for at deler av veksten i verdiskaping tas ut i kortere arbeidstid eller andre velferdsgoder framfor økt kjøpekraft.

### **Offentlig sektors rolle i klimakampen**

Offentlig sektor bør, både som byggherre og innkjøper, stille høye krav til klimavennlige løsninger for bygg og ved anskaffelser. Ved nybygging eller rehabilitering av regjeringskvartalet bør dette skje som et pluss. NTL mener at klimahensyn må utredes for alle store offentlige prosjekter og det må settes krav til kutt av egne klimagassutslipp. Det må videre satses på medarbeiderdrevet innovasjon og fungerende partsforhold på arbeidsplassen, som er nødvendig for å få til omstilling til et grønt skifte.

Offentlig sektor står for planlegging og regulering av de fleste omfattende prosjekter i Norge, som kan ha store positive og negative konsekvenser for klimautslipp. Vi kan ikke fortsette å planlegge samfunnet uten å ta inn over oss at endringer er nødvendige, og at vi kan lykkes i de internasjonale klimaforhandlingene. Klimahensyn må utredes for alle nye prosjekter. Dette kan gjøres ved at alle nye tiltak i offentlig regi skal synliggjøre lønnsomheten med en karbonpris som muliggjør togradersmålet.

### **Reduser utvinningstempo av olje og gass**

Skal verdenssamfunnet nå målet om begrensnings av den globale oppvarmingen må store deler av olje- og kullressursene ikke bli utnyttet. Norge må ta sin del av ansvaret for dette ved å redusere utvinningstempoet av fossile ressurser og ikke åpne sårbare områder for leting. Dette er viktig også av nasjonaløkonomiske og næringspolitiske grunner siden de høye petroleumsinvesteringene bidrar til en usunn todeling av norsk økonomi.

### **En aktiv virkemiddelpolitikk**

For å lykkes med det grønne skiftet trenger vi både en omstilling av eksisterende arbeidsplasser, og å skape nye grønne arbeidsplasser. Vi trenger en aktiv statlig virkemiddelpolitikk som legger til rette for bedrifter som ønsker å satse klimavennlig. Omfanget og behovet er så stort at bare fellesskapet og staten kan stå for de langsiktige investeringene og gi en forutsigbarhet som markedskreftene aldri kan levere alene. Slik ble jernbanen og oljeindustrien i sin tid bygd, og slik må vi legge om til fornybar energi og oppgradere jernbanen og annen kollektivtrafikk nå. Det er vesentlig billigere for samfunnet å investere i de nødvendige omstillingene nå enn å håndtere skadevirkningene av klimaendringene i ettertid.

### **Satsing på fornybare energiformer**

Norsk natur legger godt til rette for at vi kan bli ledende på en rekke fornybare energiformer i tillegg til vannkraft. Nasjonale og lokale støttetiltak må tas i bruk til utvikling, etablering og storstilt omlegging til fornybare energikilder som vindkraft og solenergi. Forskning er sentralt for å utvikle nye løsninger som kan ta oss til nullutslippssamfunnet. Forskning på miljøteknologi og fornybar energi må derfor sikres tilstrekkelige bevilgninger. Samtidig er det viktig å ta i bruk allerede eksisterende klimateknologi. Her kan Norge, og særlig det offentlige, ha en nøkkelrolle som igangsetter.

Norge må være i front når det gjelder å støtte internasjonale tiltak. Regnskogsatsingen må styrkes og overføring av miljøteknologi til utviklingsland vil kunne bidra til å gjøre dem i stand til å sikre befolkningen nødvendig velferdsøkning på en bærekraftig måte. Internasjonale kvotesystemer kan ikke være en sovepute for ikke å gjennomføre utslippskutt nå.

Offentlige pensjonsfond kan ikke brukes til å investere i forurensende virksomhet. Dette gjelder både Statens Pensjonsfond Utland og kommunale fond. NTL krever at alle offentlige fond trekker ut sine investeringer i kull, tjæresand og oljeskifer. En dreining av investeringene bort fra fossile energikilder vil også bidra til å gjøre norsk økonomi mindre sårbar.

### **Lavt energiforbruk og samferdsel**

Offentlige virksomheter har ansvar for å gjennomføre omstillinger for å kutte egne klimagassutslipp. Viktige tiltak er lavere energiforbruk, reduksjon av reiser generelt og flyreiser spesielt, og tilrettelegging for at tilsatte bruker kollektivtrafikk eller sykkel til og fra jobb, der det er mulig. Miljøsertifisering av offentlige virksomheter er et godt virkemiddel, forutsatt at prosessen forankres godt gjennom medvirkning fra de tillitsvalgte.